

خبر

۳ محور اساسی اختلافات

ترکیه و عربستان

کارشناس مسائل ترکیه گفت: رئیس‌جمهوری ترکیه به دلیل نزدیک بودن انتخابات ۲۰۲۳ به تنش‌زدایی با کشورهای منطقه نیاز دارد اما در این میان اختلافات با ریاض ریشهرار است.

رحمان قهرمان‌پور با اشاره به موضوع رئیس‌جمهوری ترکیه در مورد پایان اختلاف‌ها با عربستان و امارات اظهار کرد: اردوغان از چند ماه پیش تلاش داشت تا اختلافات میان ترکیه با امارات و عربستان سعودی را کاهش دهد؛ چراکه یکی از دلایل او، پیش‌روی بودن انتخابات ۲۰۲۳ در ترکیه است. این‌درحالی که بیشترین حجم اعتراضات در داخل ترکیه با محوریت مسایل اقتصادی متوجه حزب عدالت توسعه بوده و به همین جهت ما شاهد حرکت اردوغان در محور سیاست خارجی با چاشنی تنش‌زدایی هستیم که امارات و عربستان در زمره این سناریو قرار می‌گیرند. برخلاف امارات، عربستان سعودی بحت ترمیم روابط با ترکیه به خصوص از دید بن‌سلمان چندان مثبت ارزیابی نمی‌شود. در این میان اسناد و اخباری وجود دارد که نشان می‌دهد سفر اخیر رئیس‌جمهوری ترکیه به عربستان از سوی وی درخواست شده و سعودی‌ها چندان به حضور وی در کشورشان رضایت‌ناشدند.

وی ادامه داد: همین موضوع نشان می‌دهد سفر وی به عربستان مورد قبول بسیاری از شخصیت‌های سیاسی عربستان به خصوص ولیعهد این کشور نبوده است. توجه داشته باشید که اردوغان می‌خواهد روند مذاکره با سعودی‌ها و خط ارتباطی آنکارا با ریاض همچنان حفظ شود و به همین دلیل است که ترکیه به دنبال تنش‌زدایی با عربستان رفته است. در این میان اخیراً رئیس‌جمهوری ترکیه اعلام کرده بود که اختلافات کشورش با عربستان و امارات اصطلاً اختلافات درون خانوادگی است و حتی اعلام کرده که اوضاع به سمت کاهش و تنش با ریاض و ابوظبی پیش می‌رود. شاید این تفسیر در مورد امارات صادق باشد اما در مورد عربستان نمی‌توان چنین تحلیلی را ارائه کرد. باید به این درک برسیم که رقابت‌های زیادی میان آنکارا و ریاض وجود دارد که یکی از آنها بحث رهبری جهان اسلام است. ریاض همچنان به دنبال آن است که نفوذ خود در جهان اسلام را حفظ و حتی افزایش دهد و بر این سناریو بارها و بارها تأکید کرده است.

به گزارش ایلنا، این تحلیلگر مسائل سیاسی تصریح کرد: سعودی‌ها در این راستا هزینه‌های مالی زیادی در خاک ترکیه و به ویژه در شهر استانبول انجام دادند و به همین جهت آنها با تضعیف جایگاه خود در جهان اسلام توسط ترکیه به شدت زاریه دارند. موضوع دوم بحث تقابل تفکر «محافظه‌کار سلفی» با لایه اخوانی در منطقه است که توسط ترکیه هدایت و تقویت شده است. عربستان از نفوذ این لایه در سوریه، لبنان و حتی در آفریقا به شدت عصبانی است و نمی‌خواهد این موضوع فرآگیر شود؛ چراکه ریاض همچنان محور محافظه‌کاران سلفی را هدایت می‌کند و جنب و جوش ترکیه را با منافع خود در تضاد می‌بیند. محور سوم رقابت میان ترکیه و عربستان، ریشه تاریخی دارد؛ به گونه‌ای که در زمان استقلال و پیدایش عربستان ما شاهد چند پاره شدن امپراطوری عثمانی بودیم و همچنان ترکیه این موضوع را به عنوان یک خط اختلافی میان خود و ریاض قلمداد می‌کند.

وی در پایان خاطرنشان کرد: در این میان نزدیک شدن امارات و ترکیه به نظر برخی از تحلیلگران می‌تواند علیه ریاض سازماندهی شود اما این تحلیل نادرست است؛ چراکه اتحاد استراتژیک میان آنکار و ابوظبی وجود ندارد و از سوی دیگر پیوندهای عربستان و امارات هم با یکدیگر عمیق است. حتی در این میان، اسرائیل در قالب توافق ابراهیم به دنبال وارد کردن عربستان سعودی به این ائتلاف منطقه‌ای است. از منظر دیگر در داخل ریاض هم مساله پادشاهی محمدبن سلمان همچنان مطرح است و به عنوان یک پروژه بزرگ مدنظر قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای قرار دارد. از این حیث اگر فرض را بر این بگذاریم که بن سلمان به عنوان پادشاه عربستان انتخاب شود، بدون تردید سیاست‌های او با ترکیه در تضاد خواهد بود و همین موضوع می‌تواند مانع روبه راه شدن روابط دو طرف شود.

پرچم ترکیه و عربستان سعودی

دو کشور عربستان سعودی و ترکیه

مقامات اوکراین گفته‌اند مذاکرات «سخت و فشرده» برای توافق نه‌سایه برای واحدهای مقاومت در کارخانه فولاد آرزوفستال در شهر ماریوپل در جریان است، این در شرایطی است که بنابر آمار منابع غربی ۱۷۰۰ سرباز اوکراینی که در این محل گرفتار شده بودند به مناطق تحت کنترل روسیه منتقل شده‌اند.
با این حال دو روز قبل مقامات روسیه از تصرف کامل ماریوپل خبرداده و اعلام کردند مجتمع صنعتی آرزوفستال که از آن به عنوان آخرین سنگر نیروهای مقاومت اوکراینی در شهر ماریوپل یاد می‌شد تحت کنترل کامل ارتش روسیه درآمده است.
در این رابطه ایگور کوناشنکوف، سخنگوی وزارت دفاع روسیه در یک نشست خبری مدعی شد که دو هزار و ۴۳۹ نیروی گردان آژوف و نظامیان اوکراینی سنگر گرفته در مجتمع فولاد آرزوفستال از شانزده ماه مه تاکنون خود را تسلیم کرده‌اند. وی روز شنبه افزود که «امروز بیستم ماه مه آخرین گروه ۵۳۱ نفری از این نیروها تسلیم شدند.» این سخنان در حالی ایراد می‌شود که پیش‌تر گزارش‌هایی در خصوص درخواست کیفی از نیروهای اوکراینی برای پایان دادن به مقاومت در آرزوفستال منتشر شده بود.
نبرد در جبهه سیاسی
در جبهه سیاسی و پس از ارائه درخواست رسمی الحاق به پیمان دفاعی آتلانتیک شمالی (ناتو) از سوی سوئد و فنلاند، مقامات ناتو اطمینان داده‌اند که بررسی روند عضویت آنان با سرعت در حال پیشرفت است، با این حال ترکیه و کرواسی با درخواست این دو کشور مخالفت کرده‌اند.
به گزارش یورو نیوز، لهستان و پرتغال در تلاشند تا راه‌هایی برای ورود اوکراین به اتحادیه اروپا بیابند؛ حتی اگر برخی از کشورهای این بلوک مانع از ورود سریع این کشور به اتحادیه شوند. این خبر روز جمعه از سوی ماتئوش مورویوئه‌نسکی، نخست‌وزیر لهستان پس از گفتگو با آنتونیو گوستا، همتای پرتغالی‌اش اعلام شد.
مورویوئه‌تسکی گفت: «همراه با پرتغال می‌خواهیم طرحی مناسب برای اوکراین ارائه کنیم تا نشان دهیم که جای اوکراین در اتحادیه اروپاست.» آنتونیو گوستا نیز گفت که رهبران اتحادیه اروپا باید در مقابل مقررات انعطاف‌پذیر باشند و با تصمیماتشان به رویدادهای جاری پاسخ د
حمله بزرگ روسیه به شهر سورودونسک
از سوی دیگر نیروهای روسیه روز جمعه حمله سنگینی را علیه شهر «سورودونسک» واقع در شرق اوکراین در استان لوهانسک آغاز کردند. به نظر می‌رسد هدف از این حمله بزرگ، تصرف آبرین قلمرو تحت کنترل اوکراین در منطقه‌ای باشد که ادعا می‌شود عمدتا در کنترل جایی‌طلبان است. روسیه از اواسط ماه آوریل پس از ناکامی در تصرف کیف، پایتخت اوکراین بارها برای تصرف این شهر تلاش کرده بود. گزارش حاکی از آن است که نیروهای روسیه علی‌رغم از دست دادن زمین در جاهای دیگر در هفته‌های اخیر، در جبهه لوهانسک پیشروی کرده‌اند.
روسیه تحویل گاز به فنلاند را متوقف می‌کند
علاوه بر این فنلاند که از چند روز گذشته نگران

«ابتکار» تازه‌ترین تحولات جنگ اوکراین را بررسی می‌کند

پس از سقوط ماریوپل!

گروه بین‌الملل- در حالی نزدیک به سه ماه از تهاجم نظامی روسیه به اوکراین می‌گذرد کهکده درگیری‌ها در ناحیه دونباس به شدت ادامه دارد.

فنلاندبده نمی‌گوید.»

آثار تحریم‌های روسیه به مرور ظاهر می‌شود

در این رابطه و در پی تحولات پرشتابی که در جنگ گروه صنعتی گازوم که اداره بخش انرژی در فنلاند را در دست دارد به همراه شرکت گازپروم روسیه مشترکاً تأیید کردند که مسکو از ساعت هفت صبح روز شنبه تحویل گاز به هلسینکی را متوقف خواهد کرده است. امتناع فنلاند از نیروهای خود را به حفاظت از منطقه «اودسا» اختصاص دهد.

حسین‌علی‌یف، پژوهشگر و مدرس دانشگاه گلاسگو،

در ارزیابی تأثیر تحریم‌های اعمال شده علیه روسیه به ویژه در حوزه انرژی، وی بر وضعیت درگیری‌ها در اوکراین، گفت: تحریم بخش انرژی روسیه در بلندمدت به اقتصاد و جامعه این کشور آسیب می‌رساند و تا به حال تقریباً هیچ تأثیری بر توانایی و تمایل روسیه برای جنگ‌افروزی در اوکراین نداشته است. آثار این تحریم‌ها به احتمال زیاد از میانه تابستان امسال آشکار خواهند شد، بنابراین، مردم روسیه هنوز به طور کامل با پیامدهای این تحریم‌ها مواجه نشده‌اند.

به گزارش ایلنا، وی در خصوص چشم‌انداز رزمایش کنونی ناتو که تا سوم ژوئن ادامه خواهد داشت و تأثیر آن بر وضعیت میدانی درگیری‌ها بیان داشت: من فکر نمی‌کنم این رزمایش‌ها تأثیر قابل‌توجهی بر شرایط اوکراین داشته باشند؛ روسیه کاملاً به این نکته آگاهی دارد که این رزمایش‌ها، خاک این کشور را تهدید نمی‌کنند. این پژوهشگر، در ارزیابی خود از احتمال حمله روسیه به «مولداوی» به عنوان هدف بقاء بعدی اظهار داشت: حمله به این کشور، فقط

هم بر موضع خود تأکید و گفت: «ترکیه به سوئد و

زرمه‌های انتقال قدرت آغاز شده‌است

ایجاد موازنه قدرت با میدان دادن به جوانان

موضوع دیگری که می‌تواند از نشانه‌های نزدیک بودن انتقال قدرت در عربستان سعودی تلقی شود، حضور شاهزاده «عبدالعزیز بن احمد» در کنار «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان در سفر اخیر به امارات است.

رویترز در گزارشی، حضور پسر ارشد شاهزاده «احمد بن عبدالعزیز» برادر پادشاه عربستان که مدعی جانشینی وی است را تلاش بن سلمان برای نمایش وحدت در آستانه تغییر قدرت ارزیابی کرد. این رسانه غربی به نقل از یک منبع سعودی نوشت: انتقال قدرت در عربستان نزدیک است و حضور شاهزاده «عبدالعزیز بن احمد» در کنار «محمد بن سلمان» ولیعهد عربستان که برای تسلیت به امارات سفر کرده، حاکی از این موضوع است.

رویترز نوشت: گرچه شاهزاده عبدالعزیز سمتی ندارد، اما رسانه‌های رسمی عربستان نام او را در بالای لیست همراهان «بن سلمان» قرار دادند تا این پیام را به مردم عربستان و شاید جامعه این المللی منتقل کنند که خاندان سعودی متحد است. به گزارش اپرنا، این رسانه انگلیسی زبان به بیماری «ملک سلمان» پادشاه ۸۶ ساله عربستان نیز اشاره کرد و نوشت: «محمد بن سلمان» تا مرخص شدن پدرش از بیمارستان، سفر به امارات را به تعویق انداخته بود.

رویترز، بازداشت‌ها و سرکوب مخالفان از جمله مخالفان در درون خاندان سلطنتی توسط «بن سلمان» در سال‌های اخیر را یادآور شد و نوشت: «بن سلمان به‌دلیل مسائلی مثل بازداشت شاهزاده «احمد بن عبدالعزیز» و محمد بن نایف» ولیعهد سابق سعودی تحت فشار است. این رسانه غربی نوشت: همچنان که «بن سلمان» به شاهزادگان جوانتر قدرت می‌دهد اقدامات وی نشان دهنده گذار از نسل قدیمی خاندان سلطنتی به نسل جدید است.

مهمی در تأمین امنیت منطقه‌ای است.

وی با اشاره به اینکه «تاریخ نشان داده است که حضور نیروهای بیگانه در منطقه همواره منجر به بروز تنش‌های پی در پی و حتی جنگ شده است»، اضافه کرد: جمهوری اسلامی ایران امنیت و توسعه کشورهای خود را لازمه امنیت، ثبات و توسعه خود می‌داند. به طوری که از نظر ایران، امنیت خلیج فارس و هر یک از کشورهای آن امنیت ایران، و ناامنی در هر نقطه‌ی آن ناامنی ایران تلقی می‌شود. مخالفت جمهوری اسلامی ایران با حضور نیروهای ناامنی‌دهنده در منطقه، به طور خاص مخالفان با حضور آمریکا و رژیم صهیونیستی دقیقاً در راستای صیانت از امنیت کل منطقه است.

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی در ادامه، به تشریح روابط ایران و عربستان، بحران یمن، نگاه ایران به عراق و مسئله فلسطین به عنوان چهار مسئله محوری در روابط ایران و جهان عرب پرداخت. وی در خصوص روابط ایران و عربستان گفت: جمهوری اسلامی ایران اهمیت بالایی برای کشور عربستان سعودی که قبله مسلمانان و حرمین شریفین در آن قرار دارد و به عنوان یک کشور بزرگ منطقه، قائل است. ایران و عربستان نمی‌توانند نگاه حزقی نسبت به یکدیگر داشته باشند و به عنوان دو قدرت اصلی منطقه می‌توانند مکمل ظرفیت‌های یکدیگر جهت تأمین صلح و ثبات و توسعه منطقه باشند. به هر صورت، اخیراً دو کشور با شرکت در پنج دور مذاکره که با مساعی جمیله دولت عراق میسر شده است، راه گفتگو را برای رفع اختلافات خود انتخاب کرده اند.

اخبار
روایت بورل از مذاکره با امیرعبداللهیان
هر چه صبر کنیم، نتیجه گیری دشوارتر می‌شود <p>مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بعد از گفت‌وگو با وزیر خارجه ایران، در پیامی توثیتری نوشت که رایزنی درباره مسائل دوجانبه و گام‌های بعدی برای احیای توافق هسته‌ای، محور این مذاکرات بوده است.</p> <p>«جوسپ بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا بعد از گفت‌وگو با «حسین امیرعبداللهیان» وزیر خارجه ایران، در پیامی توثیتری نوشت که رایزنی درباره مسائل دوجانبه و گام‌های بعدی برای احیای توافق هسته‌ای، محور این مذاکرات بوده است.</p> <p>در این پیام توثیتری آمده است: «با حسین امیرعبداللهیان درباره رسیدگی به مسائل دوجانبه فوری و گام‌های بعدی برای احیای برجام گفت‌وگو کردیم. مهم است که حرکت کنیم، هرچه بیشتر صبر کنیم، به نتیجه رساندن مذاکرات دشوارتر می‌شود.»</p>

المانیتور سفر مورا به تهران را بررسی
جان تازه به برجام
گزارش‌ها حاکی از آن است که نیروهای روسیه‌علیرغم از دست دادن زمین در جاهای دیگر در هفته‌های اخیر، در جبهه لوهانسک پیشروی کرده‌اند

پایگاه تحلیلی «المانیتور» که گزارشی نوشت که «انریکه مورا» مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای اتحادیه اروپا در حالی که هفته گذشته در تهران بود، با مقامات ارشد ایرانی دیدار کرد و احتمالاً این دیدار به توافق هسته‌ای ایران جان تازه‌ای بخشیده است. طبق این گزارش، سفر مورا به ایران با سفر شیخ «تمیم بن حمد آل ثانی» امیر قطر به ایران هم‌زمان شده بود. قطر نقش مثبتی در تلاش‌های دیپلماتیک برای احیای برجام ایفا کرده است.

طبق این گزارش، مورا در بازه زمانی ۱۰ تا ۱۳ می (۲۰ تا ۲۳ اردیبهشت‌ماه) به ایران سفر کرد

و این در حالی است که امیر قطر روز ۱۲ می (۲۱ اردیبهشت) به ایران سفر کرد.
دیپلمات خارجی بر اساس این گزارش، یک دیدمات گزارش روز مستقر در تهران به المانیتور گفت که اولین روز سفر مورا از جمله دیدار او با «علی باقری کنی» معاون وزیر امور خارجه ایران دلگرم کننده نبود.

این دیدمات در ادامه افزود: «با این حال به نظر می‌رسد در روز دوم اوضاع تغییر کرده است و ایرانی‌ها پیشنهاداتی را به مورا ارائه کردند». بر اساس این گزارش، پایگاه تحلیلی المانیتور از منابع اتحادیه اروپا ارائه شده بیش از پیشنهادات بوده است. المانیتور گزارش کرده است که یک منبع رسمی در تهران به این پایگاه تحلیلی گفته است، «طرف ایرانی، پیشنهادی را با ایده‌های بازمینی شده به مورا ارائه داده است».

به گزارش فارس، این منبع مدعی شده است: «موضوع سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در پیشنهاد جدید، یک موضوع محوری نیست. این موضوع همچنان بر جای خود باقی است اما موضوعاتی با اولویت بیشتر وجود دارد».

طبق این گزارش، یک منبع آگاه در خصوص روند مذاکرات وین برای لغو تحریم‌های یکجانبه علیه ایران و احیای برجام گفت بدون پاسخ صریح و روشن از سوی آمریکا، هیچ‌گونه ازرگیری مذاکرات وجود ندارد. المانیتور گزارش کرد که یک منبع رسمی در تهران در این خصوص گفته است: «دولت بایدن باید تصمیم‌گیری کند، این کشور نمی‌تواند بین سیاست‌های ترامپ و آن چه بایدن در جریان مبارزات انتخاباتی تکرار کرد، باقی بماند»، وی در ادامه افزود: «آمریکایی‌ها بر هنر ساده‌انگاری بیش از حد مسائلی پیچیده و خارج کردن مسائل از متن مسلط هستند و این باعث ایجاد شکاف‌های بیشتر در مورد توافق هسته‌ای می‌شود. بازگشت به توافق ساده است اما دولت بایدن همه‌چیز را با هم می‌خواهد که این غیرممکن است.» المانیتور با اشاره به این موارد ادامه داد که سفر امیر قطر به تهران، تأثیر مثبتی بر مأموریت مورا در ایران داشته است. بر اساس این گزارش، شیخ تمیم در خصوص حصول توافق میان ایالات متحده و ایران ابراز خوشبینی کرد و برای کمک در این زمینه ابراز آمادگی کرد.

امیر قطر در جریان یک کنفرانس خبری روز ۲۰ می (۳۰ اردیبهشت‌ماه) با «اوالاف شولتز» صدر اعظم آلمان در برلین گفت: «امیدواریم که بین طرف‌های برجام، توافق حاصل شود و قطر آمادگی دارد تا در حل این جدال، کمک کند».

رئیس شورای راهبردی روابط خارجی:

ایران و عربستان نمی‌توانند نگاه حزقی به یکدیگر داشته باشند

خرازی درباره مسئله یمن نیز تصریح کرد: بحران یمن یکی از مهم‌ترین

ای صلح آمیز رومی را جزو منافع ملی‌مان می‌دانیم. دیگران مجاز نیستند تعیین کنند ایران حق دست‌یابی به فناوری هسته‌ای دارد یا خیر. ایران بارها اعلام کرده که فقط قصد بهره‌برداری صلح آمیز از انرژی هسته‌ای دارد. در مذاکرات فعلی میان ایران و کشورهای غربی موضوعات کمی باقی مانده است که باید حل شود. مورا، فرستاده ویژه اتحادیه اروپا اخیراً به ایران آمد و راه ادامه مذاکرات هموار شد.